

Domprovst Henrik Wigh-Poulsen

Prædiken

Påskedag 20.4.2014.

Jeg boede engang som nabo til en kirkegård. Og der var der nogle lyde, der altid hørte til lørdagen før påske. Lågen knirkede, som en kirkegårdslåge nu engang skal. Og den gjorde det mange gange. Og så den der lyd af trin i grus, når folk – og det var som regel kvinderne – skulle hen for at se til familiens gravsted.

Man kunne høre river, der rev, vandkander, der blev fyldt og dæmpet snak. Lyde af folk, der var i sving med at passe og pleje en grav og ikke mindst mindet om den, der ligger i den. For sådan er det med kirkegårde. De er fyldt med minder, om dem der engang var levende nutid. Og et minde skal passes og plejes, indtil glemslen endelig tager over, og alt bliver uigenkaldelig fortid.

Kvinderne, som vi hører om i påskeevangeliet, de gik også ud til en grav med en sten, som med al ønskelig tydelighed viste, at nutiden, den engang

så sprællevende og håbsfyldte nutid, de havde delt med Jesus, var blevet til uigenkaldelig fortid.

Før var han – som enhver anden levende – en der bare var der så selvfølgelig, som man kunne røre ved og blive rørt af, som man kunne høre kærlige ord fra, snakke og småskændes synge og spise og drikke vin med. Nu var der kun en tung sten, en mørk gravhule og erindringen, et minde at hæge om, tilbage. Og en dag ville der ikke engang være det.

Den islandske forfatter Jon Kalman Stefansson beskriver i sin roman *Himmerige og Helvede*, hvordan den unge fisker, Bardur, undervejs på en fisketur ud på det vinterkolde Atlanterhav, glemmer sin skindanorak. Han er forelsket, fortabt i poesi og sprængfyldt med liv og nutid og glemmer, som andre unge mænd med hovedet og hjertet fuldt af alt muligt godt – jakken, som bare, i det her tilfælde, ude på det vinterkoldt Atlanterhav, udgør forskellen på liv og død.

Turen ud til fiskerbanken, hvor mændene ror til, klares i trøjeærmer, men derude, hvor der ventes tålmodigt på, at torsken skal bide på, tager blæsten til, kulden sætter sig i lemmerne, og kryber til sidst ind hjertet. Da båden

når i land er den unge fisket med de brune øjne og stærke arme død og tung og besværlig at bakse med.

Forfatteren skriver: ”Den der dør forvandles øjeblikkelig til fortid. Det er ligegyldigt, hvor vigtigt et menneske det var, hvor megen godhed og viljestyrke det var i besiddelse af, og hvor utænkeligt livet var uden dette menneske: Døden siger "hops", livet forsvinder på en brøkdel af et sekund, og mennesket forvandles til fortid”.

Den erfaring gør vi alle, før eller siden. Også kvinderne, der gik ud til graven. De havde set livet sive ud af ham på korset. De havde bakset med ham og fået ham på plads i gravhulen. Fortid var, hvad der var tilbage til dem.

Og så var det, siger påskemorgens evangelium, at graven, da de nåede frem til den, var tom. Stenen var rullet væk, og englen sagde: ”Han er ikke her, han er opstået”. Og englen sagde: ”Og se, han går i forvejen for jer til Galilæa. Dér skal I se ham!”.

Den døden havde sagt ”hops” til, var undvejet. Han var ikke blevet til fortid, til minde, til historie. Han var ikke blevet til glemsel, men var et sted derude, hvor solen skinner. Han var stadig væk på vej og undervejs.

Der står, at kvinderne efter den besked løb afsted, hen for at fortælle det til de andre, "med frygt og stor glæde". I det ældste af evangelierne står der kun, at de var ude af sig selv og bange. Det kan man godt forstå, for at en død forlader sin grav, hører ikke til dagens orden. Vi forstår sagtens den islandske forfatters tanker om døden, og hvordan den på sekunder kan gøre nutid til fortid. Lidt sværere er det med påskeevangeliets chok, hvor død fortid bliver til levende nutid.

Derfor er der også, helt her inde, i kristendommens hjerte, på denne påskemorgen, hvor Jesu opstandelse råbes ud over tagene og påseklokkerne kimer og livets og kærlighedens sejer bakkes op af morgensol, fuglesang og blomster og grønne blade på træerne, derfor er der helt herind i kristendommens bankende hjerte, også en vis tilbageholdenhed, en tvivlrådighed, en vantro måske ligefrem: Kan en død på den måde opstå og blive levende? Stod han op, som ordet går? Det er

som om det her pludselige slag af glæde lammer os en smule og får os til at trække os lidt tilbage. Det er som om, vi ikke rigtigt kan følge med.

Som sagt: Der er vi måske mere på erfaringsmæssig bølgelængde med den islandske digter, når han skriver om den før så forelskede og levnede, men nu så døde unge fisker, Bardur, der ligger lig på agnbordet i fiskerhytten, mens hans kollegaer nærved slynger skoldhed kaffe og rugbrødsadder i sig, fordi nutiden skal have sit. Forfatteren skriver: ”Alt som har forbindelse til dette menneske bliver til erindring, som du anstrenger dig for at gemme, og det er forræderi at glemme. Glemme hvordan det drak kaffe. Hvordan det lo. Hvordan det så op. Men alligevel glemmer du. Livet kræver det. Du glemmer stille og roligt, og det kan føles så smertefuldt, at det skærer i hjertet”.

Du gemmer og vil ikke glemme. Kan enhver, der har mistet et menneske, ikke genkalde sig det? Men Englen sagde: ”Han er ikke her, han er opstået, som han har sagt. Kom og se stedet, hvor han lå. Og skynd jer hen og sig til hans disciple, at han er opstået fra de døde. Og se, han går i forvejen for jer til Gallilæa”.

Det er påskemorgens tale, som den lyder til os med en engels stemme. Det er dråben stærk. Det er budskabet til os i dag: Vi skal ikke stirre fortabte ind i graven, vi skal ikke kapitulere til mindet, vi skal ikke overgive os selv og vores kære til den fortid, som gør os både trygge og kede af det, og som vi forsøger at holde fast i, selv om livet kræver af os, at vi kommer videre.

Jesus blev ikke til minde og død. Jesus overvandt korset, graven, døden, mindet og fortiden. Og os, som han tog til sig og kaldte Guds børn, vi kan sige til os selv: Jamen han gik i forvejen for os. Vi forstår måske ikke.

Vores tunge hjerter gør det svært for os at følge. Men på den anden side:

Det var så tit, at vi ikke kunne følge ham. Vi kunne kun se til, når han tilgav dem, der gjorde ham ondt, når han kaldte dem til sig, vi andre ikke gider have noget at gøre med. Vi kunne ikke andet end at undre os og se til, når han gjorde den syge rask og kaldte en død ud af sin grav. Vi kunne kun beskæmmet bøje hovedet, da han selv gik ned i det dødens og lidelsens mørke, som vi mennesker bereder for hinanden og beredte for ham.

For han var hele tiden foran os. Ikke på afstand af os, men hos os. Nu er han så også her gået i forvejen for os. Igen: ikke for at forlade os, men for

at være hos os, for at tage os med, tage os med om på den anden side af den død, den grav og den fortid, der truer.

Så hør nu, hvad englen siger: Han er gået i forvejen for dig ud i det liv, som er Guds, og som døden ikke længere skal lægge sin klamme hånd på eller sætte grænse for. Han er gået i forvejen for dig, der kæmper for at gemme og er bange for at glemme. Han er gået i forvejen for dig, der er bange for at gå den glemslens vej, som du jo før eller siden skal gå. Han er gået i forvejen for dig, der i dit hjerte bærer på alverdens gamle skrammel, som du har svært ved at lægge fra dig. Han er gået i forvejen for dig, der tvivler. Han er gået i forvejen for dig, der kun modvilligt lister efter. Han er gået i forvejen. Men han venter. Så vend dit hjerte fra den tunge fortid til nutiden og den lysfyldte fremtid, der hører ham, den levende til.

Kirkegårdslågen vil blive ved med at knirke, mennesker vi elskede, bliver ved med at blive til fortid for os. Vi bliver selv til fortid. Men Guds rige, som vi fik del i ved hans søn er uantastet af død og fortid, men sprængfyldt af nutid og fremtid. Det er der som den lyskile, det levende håb, der gør, at mørket aldrig skal lukke sig helt om os.

Det er jo, hvad der siges til den lille, der skal døbes om lidt, at vi da Jesus opstod fra de døde, fik et håb, et levende håb. Så for den lille, som for os alle, der engang skal blive til fortid, er der et løfte om en lysfyldt fremtid med og hos ham, Jesus gav os lov til at kalde vores far i himmelen.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,

Fader, Søn og Helligånd,

du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,

højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

Amen.